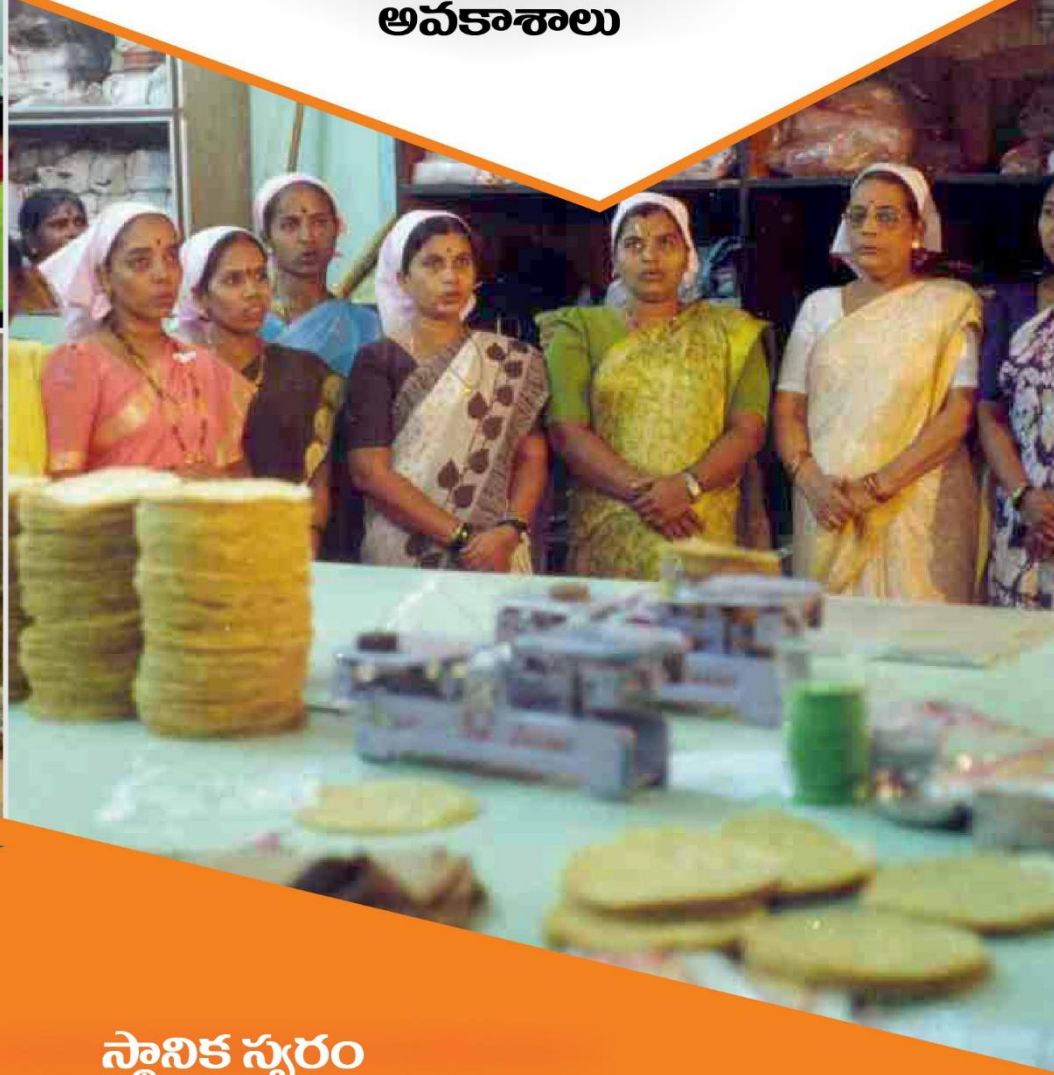

AATMANIRBHAR BHARAT

ఆహార పరిశ్రమలలో
సూక్ష్మ సంస్థల అభివృద్ధికి
అవకాశాలు

స్థానిక స్వరం

ప్రధాన మంత్రి మైక్రో షుడ్ ప్రాసెసింగ్
ఎంటర్ప్రైజెస్ స్కీమ్ ఫార్ములైజేషన్

MINISTRY OF FOOD PROCESSING INDUSTRIES
GOVERNMENT OF INDIA

2 లక్షల మైక్రో ఘృడ్ ప్రాసెసింగ్ ఎంటర్ ప్రైజెస్ ఫార్ములైజేషన్ కోసం 10,000 కోట్ల పథకంలో లబ్ధి పొందటానికి సూక్ష్మ ఆహార వ్యవస్థాపకులు, FPOs/SHGs/కో-ఆపరేటివ్స్ కు సువర్ణ అవకాశాన్ని అత్యునిట్ భర్ భారత్ ఆధ్వర్యంలో ఒక మైలురాయి.

“ 130 కోట్ల పౌరుల సంయుక్త సంకల్ప భారతదేశాన్ని స్వావలంబనగా మార్చడమే. ముందుకు వెళ్ళే మార్గం లోకల్ - లోకల్ ఉత్పత్తి రంగం, లోకల్ మార్కెట్స్, లోకల్ సప్లై చైన్. స్థానిక అనేది కేవలం అవసరం కాదు, బాధ్యత. ”

నరేంద్ర మోడి, ప్రధాన మంత్రి

Harsimrat Kaur Badal
Minister of Food Processing Industries

Rameswar Teli
Minister of State, Food Processing Industries

1. నేపథ్యం

1.1 అసంఘటిత ఆహార ప్రాసెసింగ్ రంగం దాదాపు 25 లక్షల యూనిట్లతో కూడిన ఆహార ప్రాసెసింగ్ రంగంలో 74% ఉపాధికి దోహదం చేస్తుంది. ఈ యూనిట్లలో దాదాపు 66% గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఉన్నాయి మరియు వాటిలో 80% గ్రామీణ గృహాల్లో జీవనోపాధికి తోడ్పడే కుటుంబ-ఆధారిత సంస్థలు మరియు పట్టణ ప్రాంతాలకు వారి వలసలను తగ్గించడం. ఈ యూనిట్లు ఎక్కువగా సూక్ష్మ సంస్థల వర్గంలోకి వస్తాయి.

1.2 ఈ యూనిట్లు వారి పనితీరు మరియు పెరుగుదలను పరిమితం చేసే అనేక సవాళ్లను ఎదుర్కొంటున్నాయి. ఈ సవాళ్లలో ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానం & పరికరాలకు ప్రాధాన్యత లేకపోవడం, శిక్షణ, సంస్థాగత క్రెడిట్ కు ప్రాధాన్యత, ఉత్పత్తుల నాణ్యత నియంత్రణపై ప్రాథమిక అవగాహన లేకపోవడం మరియు బ్రాండింగ్ & మార్కెటింగ్ నైపుణ్యాలు లేకపోవడం మొదలైనవి ఉన్నాయి. అందువల్ల, అసంఘటిత ఆహార ప్రాసెసింగ్ రంగం చాలా తక్కువ దోహదం చేస్తుంది భారీ సంభావ్యత ఉన్నప్పటికీ విలువ అదనంగా మరియు ఉత్పత్తి యొక్క నిబంధనలు.

2. లక్ష్యాలు

2.1 అసంఘటిత సూక్ష్మ ఆహార ప్రాసెసింగ్ సంస్థల సహకారం మరియు వాటి పనితీరుకు ఆటంకం కలిగించే సవాళ్లను తెలుసుకొని, ఆహార ప్రాసెసింగ్ పరిశ్రమల మంత్రిత్వ శాఖ (MOFPI) ప్ర్యాకేజీ మద్దతు ద్వారా "మైక్రో ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ ఎంటర్ప్రైజెస్ స్కీమ్ (PM FME స్కీమ్) యొక్క PM ఫార్మలైజేషన్"ను ప్రారంభించింది మరియు సేవలు. ఈ పథకం కింద ఉన్న లక్ష్యాలు:

i) టెక్నాలజీ అప్ గ్రేడ్ షన్ కోసం ఇప్పటికే ఉన్న మైక్రో ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ వ్యవస్థాపకులకు క్రెడిట్ కు ప్రాధాన్యత పెరిగింది;

- ii) సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, నైపుణ్య శిక్షణ మరియు చేతితో పట్టుకునే సహాయ సేవల ద్వారా వ్యవస్థాపకుల సామర్థ్యం పెంపు;
- iii) సూక్ష్మ పరిశ్రమలు సాధారణ సేవలను పొందటానికి వీలుగా రైతు ఉత్పత్తి సంస్థలకు (ఎఫ్పిఓలు), స్వయం సహాయక బృందాలు (ఎస్ హెచ్ జి), నిర్మాతల సహకార మరియు సహకార సంఘాలకు వారి మొత్తం విలువ గొలుసుతో మద్దతు,

25 లక్షల అసంఘటిత ఆహార ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లు దోహదం

ఆహార ప్రాసెసింగ్ రంగంలో 74% ఉపాధి

- iv) రెగ్యులేటరీ ప్రీమ్ వర్క్ మరియు సమ్మతి కింద రిజిస్ట్రేషన్ కోసం ఇప్పటికే ఉన్న సంస్థలను అధికారిక ప్రీమ్ వర్క్ గా మార్చడానికి మద్దతు;
- v) బ్రాండింగ్ & మార్కెటింగ్ ను బలోపేతం చేయడం ద్వారా వ్యవస్థీకృత సరఫరా గొలుసుతో అనుసంధానం:

3. రాష్ట్రాలు / యుటిల కవరేజ్ మరియు నిధుల సరళి

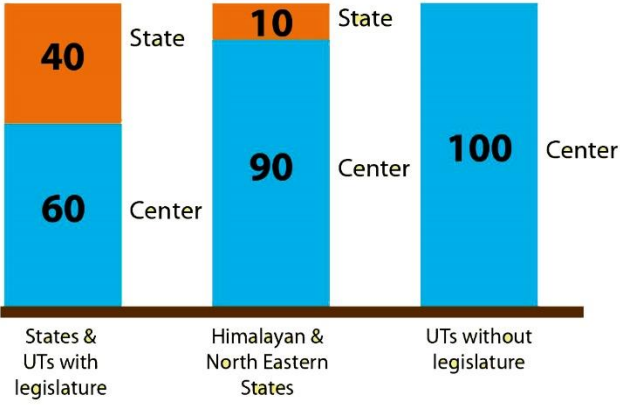
3.1 ఇది అఖిల భారత కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకం, ఇది రూ. 2020-21 నుండి 2024-25 వరకు 5 సంవత్సరాలలో 2,00,000 సంస్థల కవరేజ్ కోసం 10,000 కోట్లు. ఈ పథకం

MOFPI

కింద ఖర్చు కేంద్ర మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య 60:40 నిష్పత్తిలో, ఈశాన్య మరియు హిమాలయ రాష్ట్రాలతో 90:10 నిష్పత్తిలో, శాసనసభతో యుటిలతో 60:40 నిష్పత్తిలో మరియు ఇతర యుటిల కోసం 100% నిష్పత్తిలో పంచుకోబడుతుంది.

3.2 2020-21 మొదటి సంవత్సరంలో ఖర్చు, కేంద్రం లేదా రాష్ట్రాలు చేసినా 100% కేంద్ర ప్రభుత్వం భరిస్తుంది. మొదటి సంవత్సరానికి చేసిన ఖర్చులు రాబోయే నాలుగేళ్ళలో సమానంగా రాష్ట్రాలకు బదిలీ చేయబడే నిధులలో పైన ఇచ్చిన నిష్పత్తిలో సర్దుబాటు చేయబడతాయి.

Fund Sharing Pattern Between Center & State

3.3 ఆమోదించిన ప్రాజెక్ట్ అమలు ప్రణాళిక (PIP) ఆధారంగా ఈ పథకం కింద నిధులు రాష్ట్రాలకు అందించబడతాయి.

4. ఒక జిల్లా-ఒక ఉత్పత్తి విధానం

4.1 ఇన్నుట్లను సేకరించడం, సాధారణ సేవలను పొందడం మరియు ఉత్పత్తుల మార్కెటింగ్ పరంగా స్కేల్ యొక్క ప్రయోజనాన్ని పొందటానికి ఈ పథకం ఒక జిల్లా వన్ ప్రొడక్ట్ (ODOP) విధానాన్ని అవలంబిస్తుంది. ఒక జిల్లా వన్ ప్రొడక్ట్ విధానం విలువ గొలుసు అభివృద్ధికి మరియు మద్దతు మౌలిక సదుపాయాల అమరికకు ప్రీమ్ వర్క్ ను అందిస్తుంది. ఒక జిల్లాలో ఒక ఉత్పత్తికి ఒకటి కంటే ఎక్కువ క్లస్టర్ ఉండవచ్చు. ఒక క్లస్టర్ కూడా ఒక జిల్లాకు

మించి విస్తరించవచ్చు. పాడైపోయే వాటిపై ఈ పథకం యొక్క దృష్టిని దృష్టిలో ఉంచుకుని రాష్ట్రాలు ఒక జిల్లాకు ఆహార ఉత్పత్తిని గుర్తిస్తాయి. ODOP పాడైపోయే వ్యవసాయ-ఉత్పత్తి, తృణదాన్యాల ఆధారిత ఉత్పత్తి లేదా ఒక జిల్లాలో విస్తృతంగా ఉత్పత్తి చేయబడిన ఆహార ఉత్పత్తి కావచ్చు. ఈ పథకం బలోపేతం చేయడానికి కూడా తోడ్పడుతుంది వెనుకబడిన మరియు ముందుకు అనుసంధానాలు, సాధారణ సౌకర్యాలు, ఇంక్యుబేషన్ కేంద్రాలు, శిక్షణ, ఆర్ అండ్ డి, మార్కెటింగ్ & బ్రాండింగ్, వీటిని ప్రధానంగా ODOP ఉత్పత్తుల కోసం కలిగి ఉంటుంది. అంతేకాకుండా, వ్యవసాయ ఎగుమతి విధానం క్రింద వ్యవసాయ పంట సమూహాల అభివృద్ధి, వ్యవసాయ మంత్రిత్వ శాఖ యొక్క క్లస్టర్ విధానాలు మరియు జాతీయ రబ్బర్ మిషన్ ద్వారా గ్రామీణాభివృద్ధి మంత్రిత్వ శాఖ వంటి ప్రభుత్వం ప్రస్తుతం చేస్తున్న ప్రచార ప్రయత్నాల నుండి ఈ విధానం పూర్తి అవుతుంది మరియు ప్రయోజనం పొందుతుంది.

4.2 ఈ పథకం వెనుకబడిన మరియు ముందుకు అనుసంధానాల బలోపేతం, సాధారణ సౌకర్యాలు, ఇంక్యుబేషన్ కేంద్రాలు, శిక్షణ, ఆర్ అండ్ డి, మార్కెటింగ్ & బ్రాండింగ్, వీటిని ప్రధానంగా ODOP ఉత్పత్తుల కోసం అందిస్తుంది. అంతేకాకుండా, వ్యవసాయ ఎగుమతి విధానం క్రింద వ్యవసాయ పంట సమూహాల అభివృద్ధి, వ్యవసాయ మంత్రిత్వ శాఖ యొక్క క్లస్టర్ విధానాలు

MOFPI

మరియు జాతీయ రర్పన్ మిషన్ ద్వారా గ్రామీణాభివృద్ధి మంత్రిత్వ శాఖ వంటి ప్రభుత్వం ప్రస్తుతం చేస్తున్న ప్రచార ప్రయత్నాల నుండి ఈ విధానం పూర్తి అవుతుంది మరియు ప్రయోజనం పొందుతుంది.

5. ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లకు మద్దతు

కింది వాటి కోసం ఆహార ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లకు మద్దతు ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

- i. అప్గ్రేడ్షన్ కోసం ఇప్పటికే ఉన్న అసంఘటిత ఆహార ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లకు గరిష్టంగా రూ .10,0 లక్షల వరకు గ్రాంట్తో ప్రాజెక్ట్ వ్యయంలో 35% వద్ద క్రెడిట్ లింక్ గ్రాంట్;

- ii. మూలధన వ్యయం కోసం నిర్దేశించిన గరిష్ట పరిమితితో స్వయం సహాయక సంఘాలు / ఎఫ్పీఓలు / సహకార సంస్థలకు ప్రాజెక్ట్ వ్యయంలో 35% వద్ద క్రెడిట్ లింక్ గ్రాంట్;
- iii. విత్తన మూలధనం పని మూలధనంగా ఆహార ప్రాసెసింగ్లో నిమగ్నమైన వారికి సభ్యునికి 40,000 / - రూపాయలు.

- iv. సూచించిన విధంగా గరిష్ట పరిమితితో సాధారణ మాలిక సదుపాయాల కోసం ప్రాజెక్ట్ వ్యయంలో 35% క్రెడిట్ లింక్ గ్రాంట్;
- v. సూచించిన విధంగా గరిష్ట పరిమితితో ఖర్చులో 50% వరకు మార్కెటింగ్ & బ్రాండింగ్కు మద్దతు.

6. ప్రాసెసింగ్ యూనిట్ల అప్గ్రేడ్

6.1 వ్యక్తిగత వర్గం: వ్యక్తిగత మైక్రో ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లు క్రెడిట్-లింక్డ్ క్యాపిటల్ సబ్సిడీని విస్తరింపజేయడం/ టెక్నాలజీ అప్గ్రేడ్షన్ కోసం అర్హత కలిగిన ప్రాజెక్ట్ వ్యయంలో 35% గరిష్టంగా రూ. యూనిట్కు 10 లక్షలు. లబ్ధిదారుల సహకారం కనీసం 10% ఉండాలి మరియు మిగిలినది బ్యాంక్ నుండి రుణం ఉండాలి. ప్రయోజనాలను పొందటానికి ఆసక్తి ఉన్న యూనిట్లు జిల్లా వనరుల వ్యక్తుల నుండి సహాయం దరఖాస్తు పంపుతేంది.

6.1.1 అర్హత ప్రమాణాలు:

- i) సంస్థ యొక్క యాజమాన్య హక్కుతో వ్యక్తిగత / భాగస్వామ్య సంస్థ;
- ii) సర్వేలో ఉన్న మైక్రో ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లు లేదా రిసోర్స్ పర్సన్ ధృవీకరించబడినవి;
- iii) దరఖాస్తుదారుడు 18 ఏళ్లు పైబడి ఉండాలి మరియు కనీసం 8వ తరగతి పాస్ విద్యా అర్హతను కలిగి ఉండాలి;
- iv) ఆర్థిక సహాయం పొందటానికి ఒక కుటుంబం నుండి ఒక వ్యక్తి మాత్రమే అర్హులు. ఈ ప్రయోజనం కోసం 'కుటుంబంలో' స్వీయ, జీవిత భాగస్వామి మరియు పిల్లలు ఉంటారు.

6.1.2 అప్గ్రేడ్షన్ కోసం దరఖాస్తు చేసే విధానం:

6.1.2.1 జిల్లాలో దరఖాస్తులు ఆహ్వానించబడతాయి పథకం కింద ప్రయోజనాలను పొందటానికి ఆసక్తి ఉన్న యూనిట్లకు కొనసాగుతున్న ప్రాతిపదికన స్థాయి. ఈ పథకం కింద సహాయం కోరుకునే ప్రస్తుత ఆహార ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లు ఎఫ్ఎంఇ పోర్టల్లో దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. లోన్ ప్రతిపాదనలు పరిశీలన తర్వాత బ్యాంకులకు సిఫారసు చేయబడతాయి. బ్యాంకులకి సిఫారసు చేయవలసిన దరఖాస్తుల యొక్క చిన్న జాబితా కోసం రాష్ట్రాలు తగిన స్థాయిని నిర్ణయిస్తాయి.

6.1.3 గ్రాంట్ కోసం బ్యాంకులతో విధానం:

6.1.3.1 జాతీయ స్థాయిలో, నోడల్ బ్యాంక్ బ్యాంకులకు సబ్సిడీ పంపిణీ మరియు లబ్ధిదారులకు రుణాన్ని పొడిగించే బ్యాంకులతో అనుసంధానం కోసం నియమించబడతారు. రుణాన్ని మంజూరు చేసిన బ్యాంక్ లబ్ధిదారుడి పేరిట ఖాతా తెరుస్తుంది. కేంద్ర మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 60:40 నిష్పత్తిలో మంజూరు చేసిన ఈ లబ్ధిదారుడి ఖాతాలో రుణ బ్యాంకు శాఖలో రాష్ట్ర మరియు కేంద్ర ప్రభుత్వం జమ చేస్తుంది. పంపిణీ నుండి మూడేళ్ల వ్యవధి తరువాత రుణం యొక్క చివరి దశలో, లబ్ధిదారుడి ఖాతా ఇప్పటికీ ప్రామాణికంగా ఉంది మరియు యూనిట్ పనిచేస్తోంది, ఈ మొత్తం లబ్ధిదారుడి బ్యాంక్ ఖాతాలో సర్దుబాటు చేయబడుతుంది. సమూహాలకు గ్రాంట్ విడుదల

మరియు సాధారణ మౌలిక సదుపాయాలు కూడా వారి బ్యాంకు ఖాతాలో అదే సూత్రాన్ని అనుసరిస్తాయి.

6.2 సమూహ వర్గం: ఈ పథకం వారి మొత్తం విలువ గొలుసుతో పాటు FPO లు/స్వయం సహాయక సంఘాలు/నిర్మాత సహకార సంస్థలు వంటి సమూహాలకు సమూహాలలో మద్దతునిస్తుంది. స్వయం సహాయక సంఘాలు/ఎఫ్పిఓలు/నిర్మాత సహకార సంస్థలకు ఈ క్రింది మద్దతు ఇవ్వబడుతుంది: -

- i. సూచించిన విధంగా గరిష్ట పరిమితితో మూలధన పెట్టుబడికి క్రెడిట్ లింకేజీతో 35% మంజూరు చేయండి;
- ii. శిక్షణ మద్దతు:
- iii. సాధారణ బ్రాండ్ను అభివృద్ధి చేయడానికి ODOP కింద ఉత్పత్తుల కోసం మార్కెటింగ్ మరియు బ్రాండింగ్కు మద్దతు.

6.2.1 అర్హత ప్రమాణాలు:

- i) ఇది కనీసం మూడు సంవత్సరాలు ODOP ఉత్పత్తుల ప్రాసెసింగ్లో నిమగ్నమై ఉండాలి;
- ii) FPOలు/సహకార సంస్థల విషయంలో వారికి కనీస టర్నోవర్ రూ .1 కోట్లు ఉండాలి మరియు ప్రతిపాదించిన ప్రాజెక్టు వ్యయం ఉండకూడదు ప్రస్తుత టర్నోవర్ కంటే పెద్దదిగా ఉండండి;

MOFPI

iii) స్వయం సహాయక సంఘం / సహకార / ఎఫ్పిఓకు ప్రాజెక్ట్ వ్యయంలో 10% మరియు పని మూలధనం కోసం మార్జిన్ డబ్బును తీర్చడానికి తగిన అంతర్గత వనరులు ఉండాలి.

6.3 స్వయం సహాయక సంఘానికి విత్తన మూలధనం: ఈ పథకం విత్తన మూలధనం రూ. పని మూలధనం మరియు చిన్న సాధనాల కొనుగోలు కోసం ఆహార ప్రాసెసింగ్లో నిమగ్నమైన స్వయం సహాయక సంఘ సభ్యునికి 40,000 / -. విత్తన మూలధనం గ్రాంట్గా స్వయం సహాయక సంఘాల సమాఖ్య స్థాయిలో అందించబడుతుంది, ఇది స్వయం సహాయక సంఘం ద్వారా సభ్యులకు రుణంగా విస్తరించబడుతుంది.

6.3.2 అర్హత ప్రమాణాలు:

6.3.2.1 విత్తన మూలధనం కోసం, ప్రస్తుతం ఆహార ప్రాసెసింగ్లో నిమగ్నమై ఉన్న స్వయం సహాయక సంఘ సభ్యులు మాత్రమే అర్హులు. స్వయం సహాయక సంఘం సభ్యుడు ఈ మొత్తాన్ని పని మూలధనంతో పాటు చిన్న సాధనాల కొనుగోలుకు ఉపయోగించుకోవటానికి కట్టుబడి ఉండాలి మరియు ఈ విషయంలో స్వయం సహాయక సంఘం మరియు స్వయం సహాయక సంఘాల సమాఖ్యకు నిబద్ధత ఇవ్వాలి.

7. సాధారణ మౌలిక సదుపాయాల కల్పన

7.1 సాధారణ ప్రాసెసింగ్ సౌకర్యం, ఇంక్యుబేషన్ సెంటర్, ప్రయోగశాల, గిడ్డంగి, కోల్డ్ స్టోరేజ్ వంటి సాధారణ మౌలిక సదుపాయాల కల్పనకు ఎఫ్పిఓఎస్/ఎస్హెచ్జిఎస్/ప్రొడ్యూసర్ కోఆపరేటివ్స్ / స్టేట్ ఏజెన్సీలు లేదా ప్రైవేట్ సంస్థలు మద్దతు ఇస్తాయి. ఈ వర్గం కింద ఒక ప్రాజెక్ట్ యొక్క అర్హత ఆధారంగా నిర్ణయించబడుతుంది రైతులకు మరియు పరిశ్రమలకు పెద్ద, సాధ్యత అంతరం. ప్రైవేట్ పెట్టుబడి

లేకపోవడం, విలువ గొలుసుకు క్లిష్టత మొదలైనవి. క్రెడిట్ లింక్డ్ గ్రాంట్ సూచించిన విధంగా గరిష్ట పరిమితితో 35% లభిస్తుంది. కమిటీ (SLAC) MOFPI నుండి అనుమతి కోరుతుంది. ఆ తరువాత, రుణ మంజూరు కోసం బ్యాంకుకు ఈ ప్రతిపాదన సిఫారసు చేయబడుతుంది. సాధారణ మౌలిక సదుపాయాల కల్పనకు మద్దతు కోసం దరఖాస్తు చేయడానికి అదే విధానాన్ని అనుసరించాలి.

8. బ్రాండింగ్ మరియు మార్కెటింగ్ మద్దతు

8.1 నాణ్యమైన నియంత్రణ, ప్రామాణీకరణ మరియు వినియోగదారుల కోసం ఆహార భద్రత పారామితులకు కట్టుబడి సాధారణ ప్యాకేజింగ్ మరియు బ్రాండింగ్ను అభివృద్ధి చేయడానికి క్లస్టర్ విధానాన్ని అనుసరించి ఈ పథకం కింద ఎఫ్పిఓలు / ఎస్హెచ్జిలు / సహకార సంస్థలు లేదా మైక్రో ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ సంస్థల యొక్క ఎస్పివికి మార్కెటింగ్ మరియు బ్రాండింగ్ మద్దతు అందించబడుతుంది. రిటైల్ అమ్మకం.

8.2 మార్కెటింగ్ మరియు బ్రాండింగ్కు మద్దతు ఇవ్వడానికి కనీస వాల్యూమ్ అవసరం, ఇది పెద్ద సంఖ్యలో ఉత్పత్తిదారులను ఏకతాటిపైకి తీసుకురావడానికి FPO / SHG / సహకార సంస్థల క్రియాశీల ప్రమేయం ద్వారా ఉత్పత్తి అవుతుంది. ప్రాజెక్ట్ యొక్క అవసరమైన వివరాలను సూచించే వారు తయారుచేసిన డిపిఆర్ ఆధారంగా ఈ సంస్థలకు మద్దతు ఉంటుంది. బ్రాండింగ్ &

MOFPI

మార్కెటింగ్ ప్రతిపాదనల కోసం డిపిఆర్ సిద్ధం చేయడానికి స్టేట్ నోడల్ ఏజెన్సీ నుండి రూ .5 లక్షల వరకు మద్దతు లభిస్తుంది.

8.3 బ్రాండింగ్ మరియు మార్కెటింగ్కు మద్దతు గరిష్ట పరిమితితో మొత్తం వ్యయంలో 50% కి పరిమితం చేయబడుతుంది. బ్రాండింగ్ & మార్కెటింగ్ కోసం రాష్ట్రాలు లేదా జాతీయ స్థాయి సంస్థలు లేదా సంస్థలు లేదా భాగస్వామి సంస్థల నుండి ప్రతిపాదన జాతీయ స్థాయిలో నిలువు ఉత్పత్తులకు మద్దతు ఇవ్వబడుతుంది. ఈ పథకం కింద రిటైల్ అవుట్లెట్లను తెరవడానికి ఎటువంటి మద్దతు ఇవ్వబడదు.

8.4 మద్దతు కోసం దరఖాస్తు చేసే విధానం:

8.4.1 పథకం కింద బ్రాండింగ్ మరియు మార్కెటింగ్ కోసం మద్దతు కోసం దరఖాస్తు చేసుకోవడానికి SHGs/ SPOS/కోఆపరేటివ్స్ లేదా ఎస్పివి ఆసక్తి ఉంటే, డిపిఆర్ తయారు చేసి స్టేట్ నోడల్ ఏజెన్సీ (SNA) కు సమర్పించాలి. SNA ఈ ప్రతిపాదనను మరియు రాష్ట్ర స్థాయి ఆమోదం నుండి సిఫారసు చేస్తుంది

9. సామర్థ్యం పెంపు & పరిశోధన

9.1 మైక్రో ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ ఎంటర్ప్రైజెస్ యొక్క సాంకేతిక అప్గ్రేడేషన్ మరియు ఫార్మలైజేషన్లో శిక్షణ కీలకమైన అంశం. మంజూరు పొందిన అన్ని వ్యక్తులు మరియు సంస్థల సభ్యులు వారి నైపుణ్యాలను మెరుగుపరచడానికి శిక్షణ పొందుతారు. అదనంగా, జిల్లాలో ఇప్పటికే ఉన్న ఇతర వ్యక్తిగత యూనిట్లు మరియు ODOP ఉత్పత్తిని ఉత్పత్తి చేసే సమూహాలకు కూడా శిక్షణ మద్దతు ఇవ్వబడుతుంది. క్రెడిట్ లింక్డ్ గ్రాంట్. మార్కెటింగ్ & బ్రాండింగ్కు మద్దతులో భాగమైన లేదా అలాంటి నెట్వర్క్లో చేరే అవకాశం ఉన్న యూనిట్లకు కూడా శిక్షణ మద్దతు అందించబడుతుంది.

9.2 నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఫర్ ఫుడ్ టెక్నాలజీ ఎంటర్ప్రైజెస్ అండ్ మేనేజ్మెంట్ (NIFTEM) మరియు ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ టెక్నాలజీ (IIFPT), MOFPI క్రింద ఉన్న రెండు జాతీయ స్థాయి ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ టెక్నాలజీ సంస్థలకు స్పెషియల్ సామర్థ్యం పెంపు మరియు పరిశోధన బాధ్యత ఇవ్వబడింది. రాష్ట్ర స్థాయిలో, వారు సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించడం మరియు శిక్షణ ఇవ్వడం కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎంపిక చేసిన ఆహార ప్రాసెసింగ్

MOFPI

టిక్కాలజీలో రాష్ట్ర స్థాయి సాంకేతిక సంస్థతో భాగస్వామి అవుతారు.

9.3 వ్యక్తిగత మరియు సమూహ లబ్ధిదారులకు శిక్షణ వ్యవస్థాపకత అభివృద్ధి, సంస్థ కార్యకలాపాల యొక్క అవసరమైన విధులు, పుస్తక కీపింగ్, రిజిస్ట్రేషన్, ఎఫ్ఎస్ఎస్ఐఐ ప్రమాణాలు, ఉద్యోగ్ ఆధార్, జిఎస్టి రిజిస్ట్రేషన్, సాధారణ పరిశుభ్రత, ప్యాకేజింగ్, మార్కెటింగ్ మొదలైన వాటిపై దృష్టి పెడుతుంది. ODOP మరియు ప్రత్యేకమైన నమూనా నిలుపు దృష్టి ఉత్పత్తులు వ్యవస్థాపకుల పని ప్రదేశానికి దగ్గరగా చేపట్టబడతాయి. గ్రామీణ స్వయం ఉపాధి యొక్క ప్రస్తుత మౌలిక

సదుపాయాలు, జిల్లా స్థాయిలో శిక్షణ సంస్థలు (RSETI) మరియు ఇతర సంస్థలు శిక్షణ ఇవ్వడానికి ఉపయోగించబడతాయి.

10. భాగస్వామి సంస్థలు

10.1 ఈ పథకం SC/ST పై ప్రత్యేక దృష్టి పెడుతుంది, మహిళలు మరియు ఆకాంక్ష జిల్లాలు మరియు FPOS, స్వయం సహాయక సంఘాలు మరియు నిర్మాత సహకార సంస్థలు. TRIFED, నేషనల్ SC డెవలప్‌మెంట్ ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్, ఎన్‌సిడిసి, స్మాల్ ఫార్మర్ అగ్రి-బిజినెస్ కన్సార్టియం (SFAC), గ్రామీణాభివృద్ధి మంత్రిత్వ శాఖ పరిధిలోని జాతీయ గ్రామీణ జీవనోపాధి మిషన్ ఈ ప్రాంతాల్లో పనిచేస్తున్నాయి. అతను పైన ఉన్న సంస్థలను గుర్తించడం ద్వారా వారి కార్యకలాపాలను కలుసుకోవచ్చు ఎస్టీలు, ఎస్సీలు, సహకార సంస్థలు, ఎఫ్పిఓఎస్ మరియు స్వయం సహాయక సంఘాల యూనిట్లు / క్లస్టర్లు మరియు దీనిని రాష్ట్ర PIPల సమాచారం.

11. అమలు మరియు పర్యవేక్షణ విధానం

11. ఈ పథకం మధ్య, రాష్ట్ర మరియు జిల్లా స్థాయిలో ఈ క్రింది నిర్వహణ నిర్మాణాన్ని కలిగి ఉంటుంది పథకం అమలు మరియు పర్యవేక్షణ:

MOFPI

11.2 ఇంటర్ మినిస్ట్రీరియల్ ఎంపవర్డ్ కమిటీ (IMEC):

ఈ పథకాన్ని అమలు చేయడానికి సాధారణ పర్యవేక్షణ, మార్గదర్శకత్వం మరియు మొత్తం దిశ, ఆహార పురోగతి పర్యవేక్షణ మరియు దాని పనితీరును సమీక్షించడం కోసం కేంద్ర స్థాయిలో IMEC, ఆహార ప్రాసెసింగ్ పరిశ్రమల మంత్రి (MOFPI) అధ్యక్షత వహిస్తారు. స్కీమ్ మార్గదర్శకాలు, ఈ పథకం కింద రాష్ట్రాలు / యుటిల ప్రాజెక్ట్ ఇంప్లిమెంటేషన్ ప్లాన్ (PIP) మరియు SHGs/FPOలు/ సహకార సంస్థలు, సాధారణ మౌలిక సదుపాయాలు మరియు రూ.10 లక్షల పరిపాలనా పనితీరును చేపట్టడానికి మరియు కార్యాచరణ స్థాయిలో పథకాన్ని క్రమం తప్పకుండా పర్యవేక్షించడానికి MOFPIలో ప్రాజెక్ట్ ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీ (PEC) ఏర్పాటు చేయబడుతుంది. సెక్టోరియల్, మేనేజిరియల్ మరియు ఇంప్లిమెంటేషన్ సహాయాన్ని అందించడానికి MOFPIకి సహాయపడటానికి ఒక నేషనల్ ప్రోగ్రామ్ మేనేజ్మెంట్ యూనిట్ (NPMU) ఏర్పాటు చేయబడుతుంది.

11.3 రాష్ట్ర స్థాయి: ఈ పథకం అమలును పర్యవేక్షించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నోడల్ విభాగాన్ని మరియు రాష్ట్ర నోడల్ అధికారిని నియమిస్తుంది, ఈ పథకాన్ని రాష్ట్ర పీఎంఐ సహకారంతో రాష్ట్ర నోడల్ ఏజెన్సీ (ఎస్ఎస్ఎ) అమలు చేస్తుంది. ప్రధాన కార్యదర్శి అధ్యక్షతన రాష్ట్ర స్థాయి ఆమోద కమిటీ ఈ పథకం అమలును పర్యవేక్షిస్తుంది. ఈ పథకం అమలుకు సంబంధించిన వివిధ కార్యకలాపాలకు రూ .10 లక్షల వరకు ఖర్చులను కమిటీ మంజూరు చేస్తుంది. జిల్లా కలెక్టర్ అధ్యక్షతన జిల్లా స్థాయి కమిటీ (డిఎల్సీ) ను ఏర్పాటు చేస్తారు.

11.4 లబ్ధిదారులకు హ్యాండ్ హోల్డింగ్ సహాయాన్ని అందించడానికి జిల్లా వనరుల వ్యక్తులను (DRP) SNA నియమిస్తుంది. DPR తయారీ, బ్యాంక్ లోన్

తీసుకోవడం, అవసరమైన రిజిస్ట్రేషన్ పొందటానికి లైసెన్స్ మరియు ఎఫ్ఎస్ఎస్ఐఐ, ఉద్యోగ ఆధార, జిఎస్టి మొదలైన ఆహార ప్రమాణాలతో సహా లైసెన్సులను పొందడం కోసం హ్యాండ్ హోల్డింగ్ మద్దతు ఉంటుంది.

11 అధ్యయనాలు & నివేదికలు

11.1 రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చేపట్టాలి కింది అధ్యయనాలు:

- బేస్ లైన్ అసెస్మెంట్స్: బేస్ లైన్ స్టడీ ODOP ను గుర్తించడానికి చేపట్టాలి. ఈ అధ్యయనం ప్రతి రాష్ట్రంలో 2020 జూలై 31 లోగా ముగియాలి. ఈ అధ్యయనం కోసం రూ. 2.5 - 10.0 లక్షలు రాష్ట్రాలకు అందించబడతాయి.
- రాష్ట్ర స్థాయి అభివృద్ధి ప్రణాళిక (SLUP): ODOP పై నిర్ణయం తీసుకున్న తర్వాత, జిల్లాలో ఆ ఉత్పత్తి యొక్క ప్రాసెసింగ్ చేపట్టే యూనిట్ల సంఖ్య, వ్యవసాయ స్థాయి కార్యకలాపాలు, మొత్తం వాల్యూమ్ మరియు వివరించే వివరణాత్మక అధ్యయనాలు రాష్ట్రాల్లో జరగాలి. ఉత్పత్తి విలువ, సాంకేతికత, వ్యవసాయ గేట్ స్థాయి ప్రాసెసింగ్, నిల్వ, గిడ్డంగి మొదలైనవి. ఈ అధ్యయనాన్ని 2020 డిసెంబర్ 31 లోగా ముగించాలి. పై అధ్యయనం కోసం అందించిన మొత్తం రూ. రాష్ట్రాలకు 25.0 - 75.0 లక్షలు.

13. వివరణాత్మక మార్గదర్శకాలు

ఈ పథకం యొక్క వివరణాత్మక మార్గదర్శకాలను మంత్రిత్వ శాఖ వెబ్సైట్ mofpi.nic.in లో చూడవచ్చు

**MINISTRY OF FOOD PROCESSING INDUSTRIES
GOVERNMENT OF INDIA**

Follow us on : [f](#) MOFPIIndia [t](#) MOFPI_GOI